

Modrost v pregorovih doinačih in tujih.

Osel.

(Konec.)

Živ osel je več vreden ko mrtev lev.
Kraljev osel je tutli samo osel.
Najdejo se tudi osli na dveh nogah.
Nimajo vsi osli dolgih ušes.
Tudi z zlatom obložen osel je saino osel.
Osla in konja ne smeš skupaj napreči.
Ako osel noče pa mora.

K trinastemu oslu spada živahan
gonjač.
Kdor na oslu jezdi, ne pade globoko.
Kjer se osel valja, dlako pusti.
Zato osla na ženitino povabijo, da
vodo nosi.

Osel je vodo nosil, pa je žeje poginil.
Osel pije vodo, četudi vino nosi.
Osel, ki žejeu ni, se vode boji.
Oslu dajo ovseno slaino, konju pa oves.
Osel pravi: naj rase trava ali ne: ko
mene ne bo.

Osel ostane osel.
Osel je izmlada siv.
Konjska brzda ni za osla.
Na slepem oslu ne prideš daleč.
Ako sc osel pase, ne vpije.
Kaj me briga, če osel riga.
Večji ko je osel, glasneje riga.
Če cn osel zariga, vsi drugi rigajo.
^ali se z osloin, pa te bo z reponi v
obraz.

Osla nc kupuj od oslarja in ženi se nc
pri hčeri krčinarja.
Kdor hoče osel postati, ga zamore
vsakdo sedlati.
Osel spozna sporlad, ko je že zdav-
»aj zad.

Osla spoznaš po ušcsih, zamorea po

obrazu, norca po izrazu.

D e k. I.

Osle komu moleti.

Na osla posaditi.

S konja na osla pasti.

Pričkati se za oslovsko senco.

Oslu osel reči.

Drobiž.

Prvi pletilm stroj.

Nihče mu nc ve iinena. Bil je kovač
v neki vasi v Norvnanlii, pravijo.
n l i . i . i

Kekel je neki clan zupanu:

»Naredil sem stroj, ki splete nogavico *a čas, ko pomete twoja rnati enkrat izbo.«

Čarownija — kaj drugega? Kje more
Pošten kristjan iz svoje moči izvršiti
^a i takega?

Bilo J^e koncem sedemnjstega stoletja. Mnogo žensk v inestih in na kmetijh. ^i J^e služilo dober kruh s pletenjem rokavic, nogavic, majic, kap in drugih predmetov. Ta uiuetnost pa ni bila splošno znana; kdor je znal plesti, je hranil to skravnost zase. Le po dobrih prijateljih v mestu se je seznanila tudi županova mati s plotenjem, a živi duši ni hotela razodeti svoje umetnosti, pač P^a J^e obetala, da jo zapusti svoji hčeri Marijani kot doto.

Seveda ni bilo županu prav, da bi zna ^ak stroj hitreje plesti kakor uje-S ova mati. Poklical je mater in ogleda sta si čudovišče, ki je delalo kar samo. Kaj more biti to drugega ko sa "ma čarownjai" In nogavica na stroj je h "Ia tanjša, lepša od one, ki jo splete i"ati županja. Oj, ta stvar ni čista!

Županova mati je povedala sosedi s v o J^e mneuje o kovačevem stroju. Kmalu se je ogibalo kovača vse. Župan mu bil rad naprtil tožbo zaradi čarownije, toda kovač ni premogel toliko, da bi bilo za pravdine stroške. Kot a č se je moral tako umakniti iz vasi, k e r n i dobil več ne dela ne jela. Moral J^e poprodati vse in celo lesene in žele 2 ie dde novega stroja.

Šel je v Pariz. Ker je pa veljala njegova pravica do kovaške obrti samo za domačo deželo, je postal na starost vajenec. Živel je ob samem kruliu in vodi in prisradal si je toliko, da je nakupil potrebno orodje, pa je naredil nov. še boljši straj za pletenje. V Parizu ga niso dolžili čarowništva. Toda, če je liotel dobiii pravico, da izroči stroj

javnosti in ga uveljavi v obrti, je moral dobiti dovoljenje ministra Colberta. Iz podstrčja do ministrovih sob je padače...

Ko je stikal ubogi iznajditelj že par let po priinnerem človeku, ki bi mu bil posredovalec, se mu je posrečilo, da je naletel na moža, ki je bil znan s soberjem ministrovega tajnika. Ta je pridobil soberja in sober svojega gospodarja tajnika, da je položil neko jutro par lepih svilenih nogavic pred ministra. Pokleknil je in prosil ministra za dovoljenje, da bi smel izumitelj tega stroja izvrševati svojo obrt. Tajnik pa je pri tem — slučajno seveda — pozabil na ime izumitelja in je prosil, da naj napiše minister na dovoljenje kar njegovo ime.

Colbert je bil pletenogavice celo vesel. Vse bolje pleteno blago so namreč dobi^ali tedaj še iz Italije. Dosti denarja je šlo tako iz dežele. Minister je niral, da bo novi izum lep vir dohodkov za domačo državo. Ko se je tisti član pripeljal k seji na dvor, je pokazal kralju nove nogavice in poudaril, kakega pomena bo za Francosko ta izuajdba. Kralj Ludovik je bil očaran od mehkih, svetlih nogavic in je obljubil, da jih bo obul na binkoštni dau. Tcdaj — na poti k maši — uaj mu predstavi Colbert srečnega izumitelja tega stroja. Toda njegovo ime ni bilo znano ne

... r • -i
mmistru ne tajmku.

Dočim sta se raudila minister in njegov tajnik v Versaju, si je stavil kovač zlate gradove: Malo hišico bo israel in vrt, kovačijo, vsak dan pošteno kosilo. Jlačunal in štel je, koliko bo smel zahtevati za svojo izuajdbo. Ko se je vrnil tajnik, je hitel kovač k njemu in bil presrečen, ker je zvedel, da bo predstavljen sameniu ministru. V kočiji se je potem peljal proprosti kovač — v kočiji s samim mmistrom! — in v sain kraljevi grad! Ves zmeden je bil od sreče, saj mu je obljubil minister osemsto liver letne penzije, odkup stroja in procente od prodaje drugih strojev.

Ko sta izstopila minister in kovač, je izročil minister kovača slugi in naro-

čil, naj ga postavi pred kapelo, iako da ga bo kralj opazil.

Minister Colbert je hitel skozi kraljeve sobe in zapazil, da so vsi dvorjanji zelo pobiti. Poln hudih slutenj pride do kralja. Ta mu takoj zabrusi v obraz: »S to so vše neve iznajdbe, Colbert. Te bodo rešile našo državo innas obogatue!«

Pokazal mu je pri tem na luknjo odkolenu — na luknjo v lepi novi svileni nogavici...

Zaman je čakal ubogi iznajditelj na kraljev pogled m poziv. "Ves dvor je šel mimono^Jeg" > nedabi Sakdo pogledal Izprševal je in zvedel o lukanji v nogavici, njegovega pojasa uila pa ni hotel »ihče poslušati. Svetovali so mu, naj zgine zlepna, sicer bi se mu lahko prijetilo kaj lmjšega.

Podkupil Pdsediiik pletilniskc zadruge, ki se fbalza^svoj zasjuzek, kraljevega so^mrja, Je prestngel v nogajid ne^zank. Ubogi izumitelj je potem po be^snilila Aoolesko f. * umrl tamre. venc! f^pjiscen. Neki star viv papn-Pov eduje, da je prodal kovac svoj izum Anglezem, toda Anglezi npnisujejo izum Pletilne^astrog^a Viljemu Lee.

Lea Fatuv

Življenjska sila živali.

Zaba ostane v pokvarjejiem zraku ali pa v brezracnem prostoru se se^cio osem ur pri življenju. Kmalu pa pogine, ako jo damo v olje ali > prekuhaiio vodo. Želve vzdrže še dalj v brezracnem prostoru, dočim v olju že v^4 do 36 urah poginejo. Zelo nerjetno pa se nam bo zdelo dejstvo, ia more želva živeti še šest mesecev potem, ko smo ji vzeli iz glave vse možgaue. Rogač pa more celo brez g^ave živeti e^lj g^asa. Ako položimo njegovo odrezano glavo šele čez 48 urua solnce, spet toliko oživi, da nas kleščami vščipne. Ravno ta k^o živi i^s^ se na dalje brez glave ma^jniški hrošč, metulji pa morejo celo lctati brez glavc. Slične pojave opazamo tudi. kadar koljejo perutnino.

Uganke, skrivalice in drugo.

3. Vprašanje.

Zakaj začne deblo gnti v sredi?

1. Pomlad.

Rešilci in imena rešilcev — ki se sprejemajo le tekoči 10 dni po izidu iista in se objavljajo le imena onih rešileev, ki bodo rešili vse zagonetke — v prihodnji številki. — Kdor je izzreban, naj javi na upravnštvo Vrtača (v Ljubljani, SV. Petra c. 80) — ne na uredništvo — kaj želi za naerado.

Princni pri crki V ill poisci naprej!

2. Črkovnica.
(Vera, Čameljne.)

a : a i a j a j a	svetnik
a I a ; a a I a	grški bog
a ; d : d e ; e	uslužbevec
e j e i e j g \ h .	naliv
h i i j i ; k j k	ptica
T Ti Ti 11 . i i	sad
1 ! 1 j M J I I m	denar
m i n i n + n i D	obrtnik
n i O ; O I O ! O	zmrzla rosa
O i O O ! O ; O	gora v Karpatih
P ; p i r j r j r	svetnik
r i r : r ! r I s	vladar sveta
S \ S : T t i t	pijača
t U v V / z	zelenjava

Po sredi od zgoraj navzdol se bere imp in priimek znanega slovenskega skladatelja.

Rešitve v 6. štev.:

1. Vprašanje.

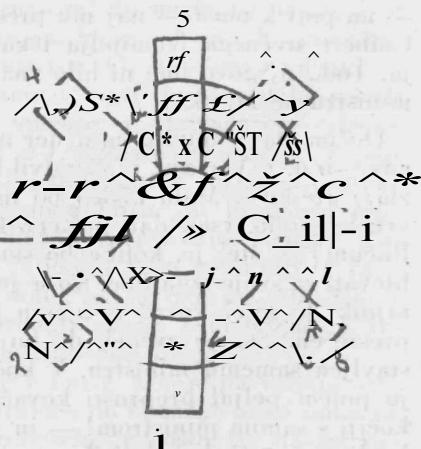
Muzes obile b^ginje umetnosti. Bilo jih je devct: Klio (zgodovine), Euterpe (glasbe), Melpomene (žaloigre), Talia (veseloigre), Terpsihora (plesa), Erato (lirike), Kaliopa (epike), Poliliimnija (govornštva), Urauija (zvezdoslovja).

2. TOČH.

veliki črki v polkrogu vzemi prve tri male črke v ravni vrsti. k drugi veliki črki vzemi oni zlog, ki se nalaja navpično nad njo in dobiš:

Slabe govonce bijejo īnjse koč 'toca.'

Avezda.

Besede: 1. Soča, 2. Olga, 3. Kuna, 4.

5. Žaga > 6. Noga > 7. Igla > 8. Rep & j 8. Raca

se bere Prego v r: Y ^TM(R) v smeri kamor kaže Puščica,

Obljuba dolg dela.